



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní JUDr. Věrou Šimůnkovou ve věci

žalobkyně: **W. Z.**
narozená X, státní příslušnice Čínské lidové republiky
toho času v X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2022, č. j. OAM-58/LE-BE01-VL16-PS-2022

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2022, č. j. OAM-58/LE-BE01-VL16-PS-2022, se ruší.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zajistil žalobkyni v X (dále jen „ZZC“) a dle § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovil dobu trvání zajištění do 15. 7. 2022.

2. Žalobou podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou k žalovanému dne 21. 4. 2022 a doručenou Krajskému soudu v Praze (dále jen „soud“) dne 29. 4. 2022, se žalobkyně domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
3. Žalobkyně uvádí, že byla napadeným rozhodnutím poškozena na svých veřejných subjektivních právech. Namítá, že žalovaný neuvedl důvody, pro které by byl propuštěním žalobkyně ze zajištění ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany. Neobstojí tak pouhé tvrzení žalovaného, že dosavadní způsob života žalobkyně v minulosti svědčí o nerespektování právního řádu České republiky. Žalobkyně nepáchala žádnou trestnou činnost, pouze byla na území České republiky nelegálně, což však není důvodem pro to, aby byla automaticky vnímána (odsuzována) jako osoba, která nerespektuje právní řád, neboť společenská škodlivost takového jednání je nízká, což by mělo být zohledněno, neboť nebyl nikterak narušen veřejný pořádek ani nebyly ohroženy jakékoli individuální či společenské zájmy, aby důsledkem chování žalobkyně bylo omezení osobní svobody.
4. Podle žalobkyně je napadené rozhodnutí pouze obecné, nereagující na individuální situaci žalobkyně, která při pohovoru před Policií České republiky jasně uvedla, že měla za to, že její pobyt ve Španělsku je platný, proto je legální i její pobyt na území České republiky. Každý cizinec s povoleným pobytem v jedné ze zemí Evropské unie, může bezvízově cestovat po ostatních státech Evropské unie po dobu tří měsíců. Uvádí-li žalovaný, že o neúčinnosti zvláštních opatření vypovídá „vědomé nerespektování právního řádu“, nejde o přiléhavý závěr. Žalobkyně jasně uvedla, že o nelegálnosti pobytu nevěděla, správní spis neobsahuje žádný závěr či podklad o opaku; napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.
5. Dále žalobkyně namítá, že žalovaný na jednu stranu uvádí, že má za prokázané, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, aby na stranu druhou v závěru rozhodnutí uvedl, že nemůže vyloučit, že žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu bude vyřizovat standardně, tj. nikoli pouze jako zjevně nedůvodnou s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění. Žalovaný tak na jednu stranu říká, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána zcela účelově s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění a proto musí být žalobkyně zajištěna, na stranu druhou ale uvádí, že nebude uplatňovat § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu. Žalovaný tak zastává názor, který sám současně vyvrací. Napadené rozhodnutí je proto nesrozumitelné a vnitřně rozporné.
6. V posledku žalobkyně brojí proti závěru žalovaného, že pokud by skutečně chtěla požádat o mezinárodní ochranu, učinila by tak dříve. Tento závěr je totiž zcela rozporný s výpovědí žalobkyně, kdy uvedla, že měla za to, že její pobyt je legální, a proto neměla potřebu svůj legální pobyt řešit jakoukoli žádostí o mezinárodní ochranu. Napadené rozhodnutí je i v tomto ohledu nepřiléhavé a v rozporu se zásadou individuálního posouzení dané věci.

Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že je z napadeného rozhodnutí zřejmé, z jakých podkladů vycházel a jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. V napadeném rozhodnutí popsal skutkový stav a zdůvodnil, proč dospěl k domněnce, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze účelově s cílem oddálit

- správní vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
8. Z informací poskytnutých příslušnými složkami Policie České republiky dle § 87 odst. 1 zákona o azylu žalovaný zjistil, že žalobkyně byla rozhodnutím Policie České republiky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, odboru cizinecké policie oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Plzeň (dále jen „cizinecká policie“) ze dne 29. 3. 2022, č. j. KRPP-47076-8/ČJ-2022-030022 zajištěna podle § 124 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a umístěna do ZZC za účelem realizace správního vyhoštění (dále jen „rozhodnutí o zajištění podle zákona o pobytu cizinců“). Cizinecká policie zjistila, že žalobkyně byla dne 28. 3. 2022 kontrolována hlídkou policie Spolkové republiky Německo v mezinárodním vlaku na trase Praha – Regensburg. Při kontrole předložila platný cestovní doklad Číny a kartu povolení k pobytu ve Španělsku platné do 19. 2. 2022. Následně byla na základě readmisní dohody předána a převzata orgány Policie České republiky, kdy bylo zjištěno, že nemá na území České republiky povolen žádný pobyt, který by ji opravňoval ke vstupu a pobytu. Důvodem zajištění byla skutečnost, že žalobkyně je vedena v evidenci SIS II jako nežádoucí cizinec pro schengenský prostor (žádající země Švýcarsko, vyhlášeno 13. 2. 2020, ukončení 12. 2. 2023). Na základě uvedeného cizinecká policie konstatovala, že bylo jednoznačně prokázáno, že žalobkyně pobývala v době od 11. 3. 2022 do 28. 3. 2022 na území České republiky neoprávněně. Z dosavadního jednání žalobkyně bylo dle rozhodnutí cizinecké policie o zajištění podle zákona o pobytu cizinců zřejmé, že žalobkyně neplní zákonem uložené povinnosti a existuje tak reálné nebezpečí, že je nebude respektovat a případně bude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.
9. Žalovaný po vyhodnocení skutečností zjištěných v rámci řízení o zajištění žalobkyně podle zákona o pobytu cizinců dospěl k závěru, že jsou dány důvody pro zajištění dle zákona o azylu a že z důvodu jednání žalobkyně by mírnější donucovací opatření ve formě uložení zvláštního opatření za účelem vycestování z území České republiky bylo zcela nedostačující a neúčinné, proto bylo za účelem realizace vyhoštění přistoupeno k zajištění žalobkyně (blíže viz bod 15).

Splnění podmínek řízení a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, ve lhůtě dle § 46a odst. 7 zákona o azylu a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
11. S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl o žalobě bez jednání (§ 46a odst. 8 zákona o azylu).
12. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Zjištění vyplývající ze správního spisu

13. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně byla dne 29. 3. 2022 zajištěna podle § 124 odst. 1

písm. e) zákona o pobytu cizinců za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody. Důvodem zajištění byl neoprávněný pobyt,

neboť žalobkyně nedisponovala žádným platným oprávněním k pobytu na území České republiky a skutečnost, že je žalobkyně vedena v evidenci SIS II jako nežádoucí cizinka.

14. Dne 31. 3. 2022 požádala žalobkyně v ZZC o udělení mezinárodní ochrany.
15. Napadeným rozhodnutím ze dne 1. 4. 2022 žalovaný rozhodl o zajištění žalobkyně dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, tedy o „přezajištění“ z režimu zákona o pobytu cizinců do zajištění podle zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že při zjišťování skutkových okolností vyšel z rozhodnutí cizinecké policie o zajištění žalobkyně, z něhož vyplývají důvody zajištění spočívající ve vstupu žalobkyně na území České republiky dne 10. 3. 2022 sice s platným cestovním dokladem, avšak bez oprávnění ke vstupu a pobytu. Žalobkyně do protokolu o podání vysvětlení sepsaného v rámci řízení o zajištění žalobkyně cizineckou policií ze dne 29. 3. 2022 uvedla, že v roce 2014 odcestovala z Číny za prací do Španělska, měla tam povolený pobyt, který si prodlužovala, naposledy žádostí ze dne 20. 12. 2021. Měla za to, že ve Španělsku má stále povolený pobyt, resp. že o její žádosti nebylo dosud rozhodnuto a že může v Evropské unii pobývat legálně. Byla navštívit Nizozemsko a Belgie a dne 10. 3. 2022 odjela do České republiky jako turistka. Prohlásila, že nevěděla, že svým pobytem v České republice bez platného oprávnění k pobytu porušuje zákony. Dále uvedla, že v roce 2021 byla asi týden ve Švýcarsku, kde jí kontrolovala policie a řekla jí, že kvůli covidu tam nesmí cestovat. Proto se vrátila do Španělska. O tom, že je vedena jako nežádoucí cizinka pro schengenský prostor, nevěděla a netuší, co je důvodem, protože nic jiného neudělala. V Číně má manžela a syna, s nimiž je v telefonickém kontaktu. Ve vlasti jí nehrozí žádné nebezpečí, vrátit se tam ale nehodlá, chce zpět do Španělska, kde již několik let žije. O mezinárodní ochranu nikdy jinde nežádala. Cizinecká policie proto konstatovala, že žalobkyně pobývala od 11. 3. 2022 do 28. 3. 2022 na území České republiky neoprávněně, bez jakéhokoli oprávnění k pobytu, a že je vedena jako nežádoucí cizinka na území schengenského prostoru od 13. 2. 2020 do 12. 2. 2023.
16. Žalovaný na základě posouzení uvedených skutečností uzavřel, že v případě žalobkyně existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoli žalobkyně mohla požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve. Z jednání žalobkyně je zřejmé, že v jejím případě existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat své povinnosti z území České republiky vycestovat, bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění, a že podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo zapříčiněno pouze snahou žalobkyně vyhnout se tomuto vyhoštění. Z postupu žalobkyně je zároveň zřejmé, že by jejím propuštěním ze zajištění mohl být ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany a že v případě žalobkyně nelze rozumně předpokládat, že by náhle své jednání změnila a respektovala by zvláštní opatření dle zákona o azylu, které by jí správní orgán uložil. Ze všech těchto důvodů by uplatnění zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu nebylo účinné. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě žalobkyně svědčí nejen její vědomé nerespektování právního řádu České republiky i jí uložených povinností, ale také její zcela účelové jednání, když se udělení mezinárodní ochrany začala domáhat teprve po svém zajištění, a kdy se její vyhoštění stalo reálným. Je tedy zřejmé, že v případě žalobkyně nelze uložení zvláštního opatření považovat za účinné.
17. Součástí správního spisu je také protokol sepsaný dne 5. 4. 2022 (po vydání napadeného rozhodnutí) dle § 10 odst. 2 zákona o azylu, do kterého žalobkyně k žádosti o mezinárodní

ochranu zopakovala, že od roku 2014 pobývala ve Španělsku na základě povolení, naposledy o jeho prodloužení požádala dne 20. 12. 2021, do doby jejího odjezdu do Belgie a dalších zemí, včetně České republiky, nebyla žádost vyřízena. Při návratu do Španělska si uvědomila, že vypršela platnost dokladu o pobytu ve Španělsku, jela proto vlakem, její přátelé letěli letadlem. O mezinárodní ochranu žádá, protože se nechce vrátit do Číny, ale do Španělska, kde má svůj život a dobré živobytí, platí si tam pojištění, v Číně nic nemá, nemohla by tam žít.

Shrnutí žaloby

18. Žalobkyně předně namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného z důvodu nedostatečné individualizace, neboť žalovaný nepřihlédl k tvrzení žalobkyně, že měla za to, že její pobyt ve Španělsku je platný, a proto je legální i její pobyt v České republice. Žalobkyně rovněž nesouhlasí se závěrem žalovaného, že o neúčinnosti zvláštních opatření vypovídá „*vědomé nerespektování právního řádu*“. Žalobkyně totiž jasně uvedla, že o nelegálnosti svého pobytu nevěděla. Žalobkyně má napadené rozhodnutí i za vnitřně rozporné, když žalovaný nejprve tvrdí, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, aby následně bez dalšího uvedl, že žádost nebude posuzovat jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu. Žalobkyně rozporuje i závěr žalovaného, že žádost mohla podat dříve, poukazem na to, že za situace, kdy se domnívala, že její pobyt je legální, neměla potřebu podávat jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu.

Posouzení věci soudem

19. Podle § 46a odst. 1 zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.
20. Podle § 46a odst. 3 zákona o azylu, jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, s výjimkou osoby se zdravotním postižením, které nebrání jejímu umístění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o jeho zajištění, pouze pokud je starší 18 let a porušil opakovaně závažným způsobem povinnost uloženou mu zvláštním opatřením.
21. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu může ministerstvo rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Zvláštním opatřením se podle § 47 odst. 1 zákona o azylu rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem [písm. a)] nebo osobně se hlásit ministerstvu v době jím stanovené [písm. b)].
22. Podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

23. Na úvod soud připomíná, že jedním z účelů zajištění podle shora citovaného § 46a zákona o azylu je vytvořit podmínky pro to, aby pouze z důvodu, že cizinec podal žádost o mezinárodní ochranu, nebyla zmařena realizace vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, a ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31). Účelem zajištění v tomto případě tedy není pouze zaručit účast žadatele v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, nýbrž zabezpečit jeho dostupnost pro policejní složky fakticky vykonávající rozhodnutí o vyhoštění pro dobu, kdy žadatel pozbyde postavení žadatele o mezinárodní ochranu a budou splněny podmínky vykonatelnosti rozhodnutí o vyhoštění (§ 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48).
24. Dále soud připomíná, že v tomto řízení přezkouvává pouze rozhodnutí o tzv. přezajištění, které se vydává v situaci, kdy cizinec poté, co byl zajištěn podle zákona o pobytu cizinců, požádá o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí o tzv. přezajištění tak *de facto* navazuje na prvotní rozhodnutí o zajištění, přičemž je přípustné, aby rozhodnutí o tzv. přezajištění vycházelo výlučně z podkladů, které byly opatřeny v souvislosti s rozhodováním o prvotním zajištění v režimu zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013-42). Pokud žalovaný, který je při rozhodování o zajištění cizince striktně limitován krátkou zákonnou lhůtou, vychází z dosavadních skutkových zjištění, byť jiného orgánu (Policie České republiky), není za předpokladu dostatečnosti těchto zjištění takový postup jeho pochybením, nýbrž naopak naplněním obecné zásady hospodárnosti řízení.
25. Výkladem zajišťovacího důvodu vymezeného v ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se zabýval Nejvyšší správní soud v již výše odkazovaném rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, a v návaznosti na rozbor související unijní právní úpravy a své vlastní předchozí judikatury konstatoval, že „*důvodem, který ospravedlňuje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu je v tomto případě obava, že se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snaží vyhnout realizaci správního vyhoštění. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má tedy za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy)* [důraz připojen zdejším soudem]. Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně.“ Současně pak dodal, že „[j]akkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 20/2016-38, odst. 36 a 37). Zároveň je třeba nepochybně dbát na to, že zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti.“
26. S těmito závěry se soud plně ztotožňuje a konstatuje, že na ně navázal již v rozsudku ze dne 11. 5. 2018, č. j. 49 A 3/2018-75, publ. pod č. 3787/2018 Sb. NSS, ve kterém v právní větě uvedl, že „[d]ospěje-li Ministerstvo vnitra k závěru, že žadatele lze zajistit podle § 46a odst.

1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť jeho žádost o mezinárodní ochranu je účelová a má sloužit pouze zabránění či oddálení výkonu uloženého správního vyhoštění, musí se jako předběžnou otázkou zabývat také tím, zda žadateli skutečně vyhoštění hrozí, tj. zda v době vydání napadeného rozhodnutí existovalo pravomocné a (potencionálně v návaznosti na neúspěšnou žádost o mezinárodní ochranu) vykonatelné rozhodnutí o vyhoštění, popř. též tím, zda je jeho nucený výkon možný.“

27. Na základě výše nastíněných judikatorních závěrů, které se staly pro soud výchozími i v nyní posuzované věci, je soud nucen konstatovat, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel při posouzení otázky splnění důvodů pro zajištění žalobkyně, resp. možnosti uložit žalobkyni mírnější opatření z podkladů cizinecké policie a uvedl, že důvodem zajištění žalobkyně bylo její účelové podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve snaze vyhnout se hrozícímu vyhoštění, avšak tvrzení o hrozbě správního vyhoštění nepodpořil odpovídajícími skutkovými zjištěními.
28. Třebaže v tomto řízení soud (jak již výše předeslal) nepřezkoumává rozhodnutí o zajištění žalobkyně podle zákona o pobytu cizinců, nýbrž rozhodnutí o zajištění žalobkyně podle zákona o azylu, nemohl přehlédnout, že ani v jednom z těchto zajišťovacích rozhodnutí není žádná zmínka o tom, že s žalobkyní bylo minimálně zahájeno řízení o správním vyhoštění, natož že by rozhodnutí o správním vyhoštění již bylo vydáno a nabylo právní moci. Nelze proto dospět k závěru, že by důvodem, pro který byla žalobkyně zajištěna, mohla být skutečnost, že nerespektuje jí individuálně uloženou povinnost opustit území České republiky rozhodnutím správního orgánu České republiky. Žalobkyně tím, že pobývala na území České republiky neoprávněně, porušila „jen“ povinnost uloženou obecně cizincům z třetích států právními předpisy Evropské unie a České republiky. Žalovaný v napadeném rozhodnutí žádnou informaci o vyhoštění žalobkyně neuvedl a do odůvodnění svého rozhodnutí ani nevtělil žádnou úvahu o tom, že by žalobkyni skutečně správní vyhoštění hrozilo. Žalovaný nijak nevyhodnotil, v jaké situaci se žalobkyně nachází, a zda je vůbec pravděpodobné, že by mohlo být o správním vyhoštění rozhodnuto kladně, případně že by mohlo být vykonáno. Nadto není ve správním spise ani založeno žádné rozhodnutí o vyhoštění žalobkyně z území České republiky, popř. alespoň oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění. Žalovaný tak neměl pro závěr, že se žalobkyně podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany hodlá účelově vyhýbat hrozícímu správnímu vyhoštění dostatek skutkových zjištění.
29. V této souvislosti považuje soud za vhodné také upozorit na to, že skutečnost, že je žalobkyně vedena v SIS II, postačovala pouze pro její zajištění dle § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, neboť jde o okolnost naplňující samu skutkovou podstatu tohoto typu zajištění. Pro zajištění žalobkyně podle zákona o azylu však tento důvod nepostačuje. Jelikož podle všeho nebylo do vydání napadeného rozhodnutí s žalobkyní vedeno řízení o správním vyhoštění, nelze dostatečně usuzovat ani na snahu, resp. úmysl žalobkyně vyhnout se podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany hrozícímu správnímu vyhoštění. Soud zde na pozadí rozsudku ze dne 31. 1. 2022, č. j. 48 A 2/2021-57, v němž se zabýval žalobou proti rozhodnutí žalovaného ve věci žádosti žalobce o nové posouzení důvodu neudělení krátkodobého víza, připomíná právní závěr přijatý v bodě 33, podle kterého „... z odůvodnění napadeného rozhodnutí by mělo vyplývat, že byl žalovaným prokázán přímý úmysl žalobce získat krátkodobé vízum předstíráním skutkových okolností, s nimiž zákon o pobytu cizinců spojuje možnost získání tohoto pobytového oprávnění, v situaci, kdy skutečný skutkový stav, jenž je takto zastírán či zkreslován, udělení krátkodobého víza v principu vylučuje. Správní orgány tak měly povinnost prokázat přímý úmysl žalobce, že

*manželství uzavřel výlučně s cílem získat krátkodobé vízum.” V bodě 34 pak zdejší soud pokračoval odkazem na odbornou literaturu (Jelínek, J., Říha, J., Sovák, Z. *Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů*. 3. vyd. Praha: Leges, 2015, s. 326-327), z níž lze k prokazování přímého úmyslu dovodit, že závěr správního orgánu o úmyslném jednání musí být podložený skutkovými zjištěními učiněnými na základě podkladů vyplývajících ze správního spisu. Hodnocení okolností, z nichž lze usuzovat na úmysl cizince obcházet zákon s cílem získat oprávnění k pobytu na území, musí být vyčerpávající tak, aby závěr z hodnocení logicky vyplynul a celé odůvodnění bylo přesvědčivé. Jelikož předmětem dokazování a hodnocení jsou skutečnosti vnitřního života cizince, lze rozhodné skutečnosti prokazovat jen nepřímou z okolností objektivní povahy, z nichž se dá usuzovat na vnitřní vztah cizince k porušení zájmů chráněných zákonem. Zároveň však z výše citované judikatury plyne, že správní orgány, které tíží důkazní břemeno, nemohou spoléhat na jediné kritérium poukazující na to, že existuje možný úmysl zneužití práv, ale je třeba věnovat řádnou pozornost všem okolnostem jednotlivého případu, přičemž není možné vybírat pouze ty skutečnosti, které svědčí pro závěr, že manželství bylo uzavřeno účelově. V pochybnostech pak má být rozhodováno ve prospěch manželství.*

30. Soud tyto judikatorní závěry připomíná především s ohledem na konzistentní tvrzení žalobkyně, že její pobyt v schengenském prostoru (a proto i v České republice) není nedovolený, neboť jí sice dnem 19. 2. 2022 skončila platnost povolení k pobytu ve Španělsku, ale současně uvádí, že dne 20. 12. 2021 (zřejmě tedy včas) tam požádala o prodloužení pobytu, s jí dosud neznámým výsledkem. Je tedy otázkou, zda by bylo vůbec možné bez zjištění bližších skutkových okolností žalobkyni správní vyhoštění uložit, potažmo spatřovat v její žádosti o mezinárodní ochranu snahu, resp. úmysl vyhnout se hrozícímu vyhoštění. V rámci řízení o správním vyhoštění a v navazujícím rozhodnutí o zajištění podle zákona o pobytu cizinců by bylo nezbytné ověřit, např. dotazem u příslušného orgánu Španělska, zda žalobkyně vůbec požádala o prodloužení povolení k pobytu a s jakým výsledkem, a dotázat se Švýcarska, k jehož žádosti byla žalobkyně zaevidována v SIS II a zakázán jí vstup do schengenského prostoru, co bylo důvodem tohoto jeho postupu a zda byla žalobkyně se zaevidováním v SIS II obeznámena, čímž by mohlo být jednoznačně vyvráceno tvrzení žalobkyně, že její vstup na území České republiky nebyl neoprávněný a že o evidenci v SIS II nevěděla. Teprve tehdy by mohl žalovaný z takto v úplnosti zjištěných skutkových okolností vycházet. K tomu však nedošlo a lze proto konstatovat, že žalovaný se mechanicky spokojil se skutkovým stavem převzatým od cizinecké policie, aniž by jej doplnil o zjištění nezbytná k závěru, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Soud proto přisvědčuje žalobkyni, že napadené rozhodnutí nereaguje na její individuální situaci.
31. V souvislosti s uložením mírnějších opatření soud předepisuje, že jejich uložení má žalovaný zvažovat a posuzovat v prvním kroku při rozhodování o zajištění cizince a až následně, není-li možné k uložení zvláštních opatření přistoupit, a jsou-li naplněny podmínky pro zajištění cizince, může přistoupit k omezení cizince na svobodě zajištěním.
32. Žalovaný v případě hodnocení podmínek pro uložení mírnějších opatření toliko zopakoval výše již popsané skutkové okolnosti (neoprávněný pobyt a evidence v SIS II), a uzavřel, že z postupu žalobkyně je zřejmé, že by jejím propuštěním ze zajištění mohl být ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany, a že nelze v jejím případě rozumně předpokládat, že by náhle své jednání změnila a respektovala by zvláštní opatření, které by jí správní orgán uložil. Proto by bylo zvláštní opatření neúčinné. O neúčinnosti zvláštního

opatření v případě žalobkyně svědčí nejen její vědomé nerespektování právního řádu České republiky i jí uložených povinností, ale také její zcela účelové jednání, když se udělení mezinárodní ochrany začala domáhat poprvé až po svém zajištění, a kdy se její vyhoštění stalo reálným. Je tedy zcela zřejmé, že v případě žalobkyně nelze uložení zvláštního opatření považovat za účinné.

33. Tento právní závěr však z důvodů výše nastíněných nepodložený a nekoresponduje s tím, že soudu vznikly významné pochybnosti o tom, zda žalobkyni vůbec bylo správní vyhoštění uloženo. Za tohoto skutkového stavu proto soud uzavírá, že žalovaný jen šablonovitě uplatnil domněnku, že v případě žalobkyně lze mít za to, že uložení mírnějších opatření by nebylo účinné, ačkoli tato domněnka nebyla na případ žalobkyně přílehavá.
34. Z výše uvedených důvodů soud konstatuje, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a soud tak napadené rozhodnutí zrušil, neboť neumožňuje bez dalšího založit domněnku, že žalobkyně bude mařit či ztěžovat činnost správních orgánů.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

35. Na základě všech výše uvedených skutečností soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že v soudním přezkumu neobstála ta část rozhodnutí týkající se výroku o zajištění, je nadbytečné zabývat se dalšími žalobními námitkami. Soud nerozhodoval o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 4 s. ř. s., neboť zrušením napadeného rozhodnutí, které bylo prvním úkonem v řízení, zde již není řízení, v němž by bylo možné pokračovat (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2015, č. j. 4 Azs 234/2015-36).
36. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady v řízení nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha, 10. května 2022

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.